

Riscurile instrumentelor financiare

Riscul de piață

Riscul de piață, cunoscut și sub numele de “risc imposibil de diversificat”, “volatilitate” sau “risc sistemic” afectează piața în totalitate sau un sector întreg, nu doar un anumit instrument financiar sau companie și nu poate fi atenuat prin diversificare. Acest tip de risc rezultă din evoluția adversă a prețului unui portofoliu sau al activelor dintr-un portofoliu ca rezultat al fluctuațiilor petrecute la nivelul întregii piețe sau al unui întreg segment de piață.

Riscul de credit (contrapartidă)

Este riscul provenit din incertitudinea capacității, abilității sau dorinței partenerilor de afaceri de a-și îndeplini obligațiile contractuale. În piețele de obligațiuni riscul de credit se referă la: a) scăderea prețului obligațiunii ca urmare a creșterii riscului de contrapartidă al emitentului (creșterea diferențialului de dobândă, scăderea ratingului, etc)

b) riscul ca emitentul să nu-și îndeplinească obligațiile contractuale, cum ar fi cuponul de dobândă sau suma principală a împrumutului, indiferent de motiv, inclusiv faliment sau începerea procedurii de insolvență.

Acest tip de risc este mai crescut în piețele emergente și în tranzacțiile cu instrumente care au un “credit rating” scăzut (sub pragul de investiție).

Riscul fluctuației ratelor dobânzii

Se referă la schimbări în randamentul unei investiții datorate fluctuației ratelor dobânzii. O modificare a curbei de randament rezultă într-o schimbare a prețului unei obligațiuni. În cazul în care rata dobânzii este mai mare decât era la momentul investiției inițiale, vânzarea anticipată a obligațiunilor se va realiza la un preț mai mic decât la momentul achiziției. Acest risc este mai crescut în piețele emergente și la obligațiunile cu randament ridicat.

Riscul de lichiditate

Riscul de lichiditate intervine atunci când, datorită lipsei de interes pe piață, un anumit activ nu poate fi tranzacționat suficient de rapid astfel încât să se împiedice sau minimizeze o pierdere (sau să se obțină profitul cerut). Lipsa cererii sau a ofertei poate afecta prețul în mod considerabil. Acest tip de risc este mai ridicat atunci când investiția este făcută în piețe în care lichiditatea este scăzută sau în piețe nereglementate. Mai exact, în cazul investițiilor în instrumente financiare derivate tranzacționate în afara burselor (piețe cu negociere directă –

piețe de tip OTC), nu există certitudinea că va exista mereu o piață secundară. Lichiditatea scăzută poate să facă dificilă rambursarea anticipată a unei obligațiuni, mai ales în piețele emergente sau în cazul în care obligațiunea are un credit rating scăzut (sub pragul de investiție).

Riscul valutar

Este derivat din modificări nefavorabile ale ratelor de schimb valutare și ale prețului aurului, modificări care pot conduce la randamente sub așteptări. Riscul valutar, cunoscut și sub numele de “riscul ratei de schimb” se manifestă atunci când o tranzacție financiară are loc într-o altă valută decât cea a investitorului.

Din nou, acest tip de risc este mai ridicat pentru valutele piețelor emergente.

Riscul de compensare și decontare

Riscul ca o contrapartidă să nu onoreze înțelegerea de a livra un activ sau bani. Acest risc este întâlnit mai frecvent în cazul țărilor din fuse orare diferite sau care au sisteme diferite de compensare și decontare sau în cazul unor instrumente financiare insuficient de lichide.

Riscul de contrapartidă

Riscul de contrapartidă, cunoscut și sub numele de risc de credit este riscul provenit din incertitudinea capacității, abilității sau dorinței partenerilor de afaceri de a-și îndeplini obligațiile contractuale.

Riscul de custodie

Riscul de a pierde active aflate sub custodie datorat anumitor acțiuni sau omisiuni din partea agentului custode sau atunci când datorită fraudei, agentul custode sau “terța” parte căreia i s-a încredințat monitorizarea siguranței anumitor active, devine insolubil.

Riscul operațional

Riscul operațional se traduce în risc de credit sau de lichiditate ca rezultat al erorilor umane, al folosirii unor sisteme inadecvate sau datorat unor evenimente externe; include și riscul de ordin juridic.

Riscul juridic

Riscul juridic se referă în principal la riscul ca anumite schimbări legislative să creeze modificări adverse în randamentul activelor. O consecință a riscului juridic este faptul că investiții legale la un moment dat pot deveni ilegale. Aceasta include și posibile schimbări în regimul impozitelor și taxelor. În general riscul juridic depinde de o serie de factori de ordin politico – economici.

Riscul de țară

Datorat schimbărilor la nivel politic, diplomatic sau militar. Este și cazul țărilor ale căror obligațiuni intră în incapacitate de plată fapt ce poate conduce la influențarea negativă a prețului anumitor clase de active. Acest risc este mai crescut în țările cu un climat politic instabil și o capacitate scăzută a statului de încasare a taxelor și impozitelor.

Riscul de supraveghere insuficientă

Apare în cazul instrumentelor financiare al căror emitent este domiciliat în țări în care sistemul de reglementare al pieței oferă protecție redusă investitorilor (ne referim în general la așa numitele jurisdicții “offshore”).

Riscul reinvestirii

Riscul realizării unor pierderi datorită reinvestirii fluxului de numerar rezultat din vinderea sau rambursarea anticipată a unei investiții în titluri cu randament sub așteptări. Retragerea obligațiunilor sau răscumpărarea lor timpurie de către proprietar (parțial sau total) înainte de maturitate poate să ducă la o performanță scăzută a investiției.

Riscul de inflație

Riscul de inflație cunoscut și sub numele de risc al puterii de cumpărare apare din cauza deprecierei fluxului de numerar al activelor datorat inflației, depreciere care se măsoară în termeni de putere de cumpărare. Apare atunci când rata inflației se schimbă în mod neașteptat și presupune incertitudine în ceea ce privește valoarea reală a unei investiții în viitor. Acest risc este mai crescut în piețele emergente.

Riscul de concentrare

Riscul de a ieși în pierdere în urma luării unei poziții pe un singur tip de activ sau expunere la piață. O concentrare excesivă ce rezultă dintr-o expunere dezechilibrată la un anumit grup de contrapartide poate da naștere riscului de credit, riscului de lichiditate sau riscului de piață.

Riscul de îndatorare

Mai des întâlnit în cazul derivatelor când marja de siguranță cerută pentru deschiderea unei poziții este mică în comparație cu valoarea totală a poziției de bază, astfel încât o schimbare minoră în valoarea activului de bază va avea un impact mult mai mare asupra capitalului care a fost sau va trebui investit pentru a menține poziția.

De multe ori, pierderea potențială este disproporțional mai mare în capitalul investit decât pierderea pe activul de bază.